

Evaluering af eksamen i skriftlig dansk i Grønland sommer 2023

304 elever skrev den onsdag d. 24. maj 2023 eksamen i skriftlig dansk, hvilket er markant flere end i 2022, hvor 246 elever skrev eksamen i skriftlig dansk.

Ud af de 304 elever, som deltog i prøven, dumpede 20 %. Til sammenligning var det sidste år 23 %. I år fik 138 ud af 304 elever karakteren E eller derunder.

Den opnåede gennemsnitskarakter ved årets eksamen er 3,9 hvilket er svarende til sidste års gennemsnit.

Herunder ses opgørelsen i skematisk form:

Skriftlig dansk sommereksamen 2023		
	Antal	Karaktergennemsnit
Opgave 1: ”Drop Taleban-sammenligningen, medmindre du er komplet historie- og proportionsløs” - redegørelse, analyse og diskussion af kronik	58	3,6
Opgave 2: ”Bodyshaper” - novelleanalyse	158	4,1
Opgave 3: ”HAR KUN MIN KROP” og ”KROPSVISITERING” - lyrikanalyse	37	2,1
Opgave 4: ”Er jeg den eneste, der finder det alarmerende?” og ”Jada – lillebitte kæmpestor” – redegørelse, sammenligning og diskussion	51	5,1
Samlet	304	3,9

Generelt

Årets tema var synet på kroppen, og dette har været et velvalgt emne, som mange af vores elever har haft nemt ved at forholde sig til og relatere til.

Langt størstedelen af eleverne har skrevet meget tekst, og det er glædeligt at se, at der ikke var mange besvarelser, som var under en side, men mange af vores elever har haft svært ved at bevæge sig op ad i taksonomien, og det var karakteristisk for mange af besvarelserne, at de kun nåede et refererende niveau.

Det er glædeligt, at det er et fåtal af besvarelsene, der har været så ringe sproglige, at de har været umulige at læse. Dog vil jeg nævne, at elevernes generelle sproglige færdigheder fortsat er nedadgående, hvilket de erfarne censorer bekræfter.

I år har vi fjernet netadgangen, og det er vanskeligt at udtrække tydelige konklusioner vedrørende denne ændring allerede nu. Ønsket med ændringen var, at de svage elever ikke længere *også* skulle sidde og finde relevant materiale på internettet, og de ”bare” kunne koncentrere sig om den sproglige fremstilling, emnebehandlingen, analyse, fortolkning og diskussion, som også er læreplanens krav til den skriftlige eksamen i dansk. At netadgangen har været fjernet, har naturligvis ikke betydet noget for de dygtige elever, og 11,8 % af eleverne har fået enten 10 eller 12, og der var et fint antal besvarelser, der viste, at vi har elever, der flot mestrer de høje taksonomiske niveauer og skriver et meget fint, nuanceret og velformuleret dansk.

Langt de fleste af eleverne laver fortsat ikke indledninger, og det er bemærkelsesværdigt, at der var flere gode og velskrevet besvarelser (også med en diskussion), som ikke havde en tematisk indledning. Der er fortsat mange elever, der skriver deres indledning som en parafrase af opgavesættets temamanchet eller forklarer, hvad de har til hensigt at gøre i deres besvarelse. Dette er *ikke* meningen med en indledning i den skriftlige eksamen i dansk.

De enkelte opgaver

Opgave 1: ”Drop Taleban-sammenligningen, medmindre du er komplet historie- og proportionsløs”.

Tekstforlægget til opgaven har været meget vanskeligt for eleverne at forstå. Teksten er forholdsvis kort, men kompleks. De dygtige læsere har forstået, at der er tale om en sammenligning mellem de foreslåede retningslinjer og Talebans retningslinjer, ”en frihedsberøvelse”, hvor de svage læsere skriver, hvad de ved (og deres mening), om islam. Flere af eleverne har kunnet udpege sproglige og retoriske virkemidler, men det har knebet for flere at komme med eksempler fra teksten og bruge disse eksempler til at sige noget konkret om tekstens sproglige stil. Mange af eleverne har en holdning til tøjvalg, og mange af eleverne får – kvalificeret – angivet deres egen holdning i diskussionen, men størstedelen får ikke inddraget synspunkterne fra den læste tekst, som var et krav.

Opgave 2: ”Bodyshaper”

Cirka hver anden elev vælger at skrive novelleanalysen, og dét er særdeles genkendeligt, at eleverne er glade for at arbejde med noveller, men igen i år var der eksempler på hele hold, der kun skrev novelleanalysen. Langt de fleste af eleverne, der besvarede denne opgave, viste en rimelig forståelse for tekstens handling, og mange af besvarelsene indeholdt også en rimelig brug af et

danskfagligt begrebsapparat, men det kniber for mange af eleverne at hæve teksten op til et fortolkningsniveau, og mange af eleverne ser fx ikke dobbeltheden i udtrykket ”skinny bitch”. Det var karakteristisk for besvarelserne af opgave 2, at besvarelserne var forholdsvis lange, men der var flere af besvarelserne, som var op til 1,5 siders lange genfortællinger, hvilket ikke er noget, vi ønsker at se i en eksamensbesvarelse.

Opgave 3: ”HAR KUN MIN KROP” og ”KROPSVISITERING”

Som de tidligere også år har vist, er lyrikanalysen svær for vores elever at mestre.

Eleverne blev hjulpet godt på vej i forhold til, at der var angivet, hvilke sproglige virkemidler de særligt skulle have fokus på, men desværre var det et fåtal af eleverne, som påviste de ønskede sproglige virkemidler. Mange af vores læsesvage elever havde højst sandsynligt valgt denne opgave, fordi tekstmængden var begrænset, men hvis denne opgave skulle løses tilfredsstillende, skulle eleven være stærk i sprog og særligt evnen til at forstå og analysere abstrakt sprog.

Opgave 4: ”Er jeg den eneste, der finder det alarmerende?” og ”Jada – lillebitte kæmpestor”

Essayet var ikke længere en opgavetype, som eleverne kunne vælge, og opgavetyper var i år erstattet af (endnu) en debatterende opgave med udgangspunkt i en faktatekst. Som statistikken viser, er det fortsat ikke disse faktatekster, som tiltrækker flest af vores elever, men det er denne opgave, der har fået det højeste gennemsnit. Eleverne har haft lettere ved at forstå teksterne (i forhold til opgave 1) og dermed angive (korrekte) synspunkter og få sat se to tekster kvalificeret op mod hinanden.

Sammenfattende:

Dette afsnit skal læses som anbefalede råd til videre praksis

- Det er karakteristisk for de besvarelser, der bliver vurderet til 00 og -3, at sproget bliver delvist meningsforstyrrende, når eleverne laver fejl i inversion, pronominer (fx skriver ”han”, når der skal bruges ”de”) og konjunktioner (bruger ”og”, ”men” og ”ellers” synonymt).

Der findes mange måder, hvorpå vi som undervisere kan træne elevernes korrekte brug af konjunktioner og pronominer, men det er vigtigt, at vi har for øje, at det er noget, som en stor del af vores elever kontinuerligt har brug for konkrete øvelser til at træne.

De basale ordforvekslinger mellem ”det” og ”de” er velkendt, og bliver ikke som sådan meningsforstyrrende, men forvekslingen skaber – sammen med flere andre sproglige problemer – ”støj” i elevens besvarelse.

- Mange af eleverne har meget på hjerte, og det var – som skrevet – karakteristisk for årets besvarelser, at mange elever faktisk har skrevet meget tekst, men hvis eleverne ikke kan sætte punktummer, mister læseren hurtigt overblikket og forståelsen for det læste. Øv – eller fortsæt med at øve – særligt de svagere eleverne i at skrive kortere tekststykker, hvor de får sat punktummet korrekt.
- At forstå forskellige genrer og det begrebsapparat, der knytter sig til henholdsvis fiktionsgenren og faktagenren, viste sig også vanskeligt for vores elever i årets eksamensbesvarelser. Det trækker elevens besvarelse voldsomt ned, når eleven bruger fiktionsbegreber, fx fortæller, miljø og personkarakteristik, i analysen af en kronik.
- En analyse og fortolkning hænger sammen. En fortolkning indeholder et analytisk begrundet bud på forfatterens holdning og hensigt med den pågældende tekst. Dette element mangler i mange besvarelser, hvor eleven bestemmer en teksts tema og afslutter sit arbejde med det uden at forholde sig til skribentens hensigt.
- Det vil være en fordel for de mellemstærke og stærke elever at blive trænet i også at bruge opgavesættets andre tekster i et diskuterende afsnit. Eleverne får tekster ”foræret”, der bevæger sig inden for samme tema, og det vil være oplagt i en diskussion at inddrage pointer og holdninger fra de andre tekster i opgavesættet.

Afslutningsvis kan jeg oplyse, at der blev afholdt sygeeksamen i skriftlig dansk i år d. 15. august. Sygeksamenssættets tema var ”at skifte kurs i livet”. Både det sommerens eksamenssæt og sygeksamenssættet er tilgængeligt på Teams.

Bedste hilsner

Nina Thomsen

Fagkonsulent i danskfaget